

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань законодавчого забезпечення
правоохоронної діяльності

17 жовтня 2018 року

Веде засідання голова Комітету КОЖЕМ'ЯКІН А.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Колеги, доброго дня, члени комітету!

Юрій Романович! Антон Володимирович! Давайте, ми ж, всім треба зараз кудись іти, через годину-дві деяким нашим колегам, тому, будь ласка давайте організовано згуртуємось і відпрацюємо деякі важливі питання.

Колеги, зараз у нас присутні згідно зі списком членів комітету, раз, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять, тринадцять – тринадцять народних депутатів. Треба для того, щоб розпочати і працювати одинадцять. Які пропозиції?

Хто за те, щоб відкрити комітет, прошу проголосувати. Хто - за? Прошу опустити. Хто - проти? Утримався? Рішення прийнято. Оголошую початок роботи комітету.

Будь ласка, порядок денний проект подивіться. І там буде пропозиція в мене зараз одна щодо питання номер 9, можливо, ми його перенесемо наперед. Тому що в нас багато гостей і в тому числі народні депутати деякі підуть на інші комітети відстоювати свої проекти, тому хотілося б цю ситуацію, це питання відпрацювати.

І так, як завжди, у нас присутні на комітеті, для того щоб, ви поки дивитесь порядок денний: народні депутати України наші колеги Вікторія Юрїївна Пташник, дуже приємно, Мустафа Найєм; заступник міністра внутрішніх справ Вадим Анатолійович Троян, дуже приємно; заступник голови Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України Опаленик Петро Іванович, дуже приємно. Також директор Департаменту державного контролю у сфері захисту інформації адміністрації

Держспецзв'язку Олег Олександрович Бондаренко, дуже приємно. Володимир Вікторович у нас, директор правового департаменту Національної поліції, дуже приємно, Жиденко. Ми вже звикли з тим, що він з нами працює. Офіцер з особливих доручень Департаменту контррозвідувального захисту інтересів держави Служби безпеки Удовиченко Валерій Миколайович, дуже приємно. Керівник відділу з питань верховенства права місії ЄС Фабіан Ловенберг, дуже приємно. Далі йдуть у нас Союз експертів громадської організації України Головченко Людмила Миколаївна, дуже приємно. І ще у нас громадські організації: Катерина Риженко, це Transparency International Ukraine, так? Немає її? Є, нема? Ісакович Богдан, Всеукраїнська незалежна науково-дослідна... Це все по першому... по дев'ятому питанню.

Центр протидії корупції, Олена Щербан, дуже приємно.

Є там де сісти? Може ви розмістите дівчат, хоча би хлопці постояли, бо я не можу, коли ми сидимо, вони стоять, некрасиво.

Машиніченко Олександр, приватний судовий експерт, у нас теж присутній. І наші засоби масової інформації присутні, дуже приємно, і телеканали, "Прямий" телеканал, і телеканал NewsOne.

Порядок денний, ознайомлені? Ви ознайомились? Якщо ознайомились, будь ласка, які пропозиції? Почати? Але, Володимир Миронович, будь ласка.

СОЛЯР В.М. Законопроект номер 8589...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Послухайте, ще раз.

СОЛЯР В.М. Номер 8589, автор – Лапін Ігор Олександрович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, по списку, скажіть, будь ласка?

СОЛЯР В.М. П'ятий, п'ятий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу. Далі.

СОЛЯР В.М. Він просив перенести його розгляд, оскільки він не має змоги прибути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає питань.

СОЛЯР В.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми, колеги, пропозиція приймається зараз.

Друга пропозиція. Я пропоную у зв'язку з тим, що у нас сьогодні присутні дуже багато гостей і в тому числі представників судової експертизи, експертної діяльності, я хотів би попросити вас підтримати проект 8336, який з пунктом 9 у нас в цьому порядку денному, перенести і поставити його першим питанням.

Отакі у нас дві правки: перша правка від Володимира Мироновича і ще правка від, будь ласка, Антон Володимирович Яценко.

ЯЦЕНКО А.В. У мене велике прохання, законопроект 7373 також перенести, тобто не перенести, а розглянути раніше, бо я просто мушу від фракції йти на бюджетний комітет, там є пропозиції, тому така ситуація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Восемь, вісім?

ЯЦЕНКО А.В. Восьмой номер...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто так, дев'ять – першим, вісім – другим.

ЯЦЕНКО А.В. Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нема заперечень?

Колеги, хто за те, щоб порядок денний затвердити разом з тими доповненнями, які ми тільки що оголосили, прошу голосувати. Хто – за? Прочу опустити. Хто – проти? Утримався? Рішення прийняте. Ми починаємо працювати, порядок денний затверджено.

І зразу ж з 9 пункту. Проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій незалежності судового експерта та незалежного... належного забезпечення здійснення судово-експертної діяльності (№ 8336, друге читання).

Підкомітет у нас розглянув, прийняв законопроект у другому... і рекомендує прийняти в другому читанні та в цілому як закон. Значить, доповідає у нас голова підкомітету Віктор Йосипович зараз. Так, Віктор Йосипович? Але одну хвилинку буквально, я хочу сказати, що... ви там скажете, да, про поправки і пропозиції, да?

Все, тоді, будь ласка, Віктор Йосипович, вам слово, а потім вже будемо йти по регламенту. Будь ласка.

РАЗВАДОВСЬКИЙ В.Й. Шановний пане голову, шановні члени комітету, присутні, вашій увазі пропонується проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій незалежності судового експерта та належного забезпечення здійснення судово-експертної діяльності (реєстраційний номер 8336), підготовлений для розгляду в другому читанні. До законопроекту надійшло 90 пропозицій. Із них 13 пропонується врахувати, 31 – відхилити. Левову частку поправок, а саме 46, пропонується розглянути та визначитись.

Комітет насамперед повинен визначитись, хто буде здійснювати експертизу, чи буде державна спеціалізована експертна установа, яка пропонувалась редакцією, прийнята в першому читанні, чи це буде експерт, як було в КПК до прийняття судової реформи 2017 року, чи це буде експерт або експертна установа. Якщо ми залишаємось на позиції, що буде існувати

монополія держави на експертну діяльність, то ми повинні врахувати поправки 42 та 63, та відхилити поправку номер: 23, 25, 27, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 67, 68, 69.

Якщо ми вирішимо, що експертизу здійснює експерт або експертна установа, нам необхідно врахувати поправки номер: 23, 26, 32, 34 – ви нам не мішайте, будь ласка, колеги, я прошу вас – 36, 38, 47, 49, 52, 54, 66.

Якщо ми вирішуємо, що експертизу здійснює експерт, то необхідно врахувати поправки: 28, 29, 35, 37, 40, 41, 55, 56, 58, 69.

Якщо експертизу здійснює спеціалізована установа, то необхідно врахувати поправки номер: 27, 33, 39, 48, 53, 61, 67, 76, 77.

Тобто спочатку ми повинні визначитися концептуально, хто ж таки здійснює експертизу. Якщо ми визначимося, що експертизу здійснюють експерт або експертна установа, відповідні зміни необхідно внести до статті 7 Закону "Про судову експертизу", тобто це поправки номер 66, 67, 68, 69, які стосуються статті 7 Закону "Про судову експертизу".

І останнє. Ми повинні також визначитися щодо необхідності створення реєстру судових експертиз. Якщо ми погоджуємося на його існування, то необхідно відхилити також поправки: 70, 71, 80, 89, 90.

За умови створення реєстру окремо необхідно визначитися по поправках 72, 74, 78. Якщо ми відмовляємося від його існування, то ці поправки необхідно відхилити. Якщо не відмовляємося, то розглядати кожну із них.

Також хочу звернути вашу увагу, що з огляду на порівняльну таблицю, додану до законопроекту 8336, автори в тексті проекту не зазначили про необхідність внесення змін до абзацу першого частини другої статті 332 КПК, тому необхідно доповнити текст законопроекту словами: абзац перший частини другої статті 332 викласти в такій редакції: "Суд має право своєю ухвалою доручити проведення експерту державної спеціалізованої установи незалежно від наявності клопотання, якщо..." З огляду на зазначене пропонується ухвалити рішення рекомендувати Верховній Раді України

прийняти зазначений проект закону у другому читанні та в цілому як закон. Доручити секретаріату комітету здійснити техніко-юридичне доопрацювання порівняльної таблиці з урахуванням прийнятих нами положень.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Віктор Йосипович.

Будь ласка, які питання до Віктора Йосиповича? Ні, ні, я маю на увазі по ходу до групи нема ніякого, до підкомітету, я про це говорю. Якщо нема запитань, то давайте тоді обговоримо і визначимося з концепцією. Зараз дамо можливість виступити із співавторами, хоча це друге читання не передбачає, але ми підемо по демократичному шляху.

Будь ласка, Антон Юрійович, вам слово.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Я як співавтор цього законопроекту хотів би сказати наступне, взагалі на що спрямований даний законопроект. Він спрямований на те, що після, на жаль, прийняття змін до процесуальних кодексів, у нас склалася така ситуація, при якій кожна експертиза у кримінальному процесі повинна затверджуватися судом. Поліція, прокуратура, НАБУ, СБУ, інші слідчі органи, вони страждають від того, що затягується час прийняття рішення по експертизам, особливо це має значення, це загальновідома проблема, коли є загибла людина і є підозра, що вона загинула не природнім шляхом, то родичам цей труп видається не наступного дня, як це було раніше або не в той день, коли є заключення експерта, а приходиться чекати 5-7 днів. Вся Україна волає про те, що це дурня і мій законопроект спрямований на те, щоб ми полегшили процедуру прийняття експертизи. Ми повертаємо 98 відсотків експертиз до вирішення прокурора та слідчого і це правильно, і законно.

Друга новела цього законопроекту. Ми визначаємо, що ніхто, жоден слідчий прокуратури, СБУ, поліції чи НАБУ не може більше шантажувати

експерта, викликати їх і з ранку до вечора допитувати. І, таким чином, давити на експерта, щоб вони виносили вигідні правоохоронним органам рішення.

Третя новела цього законопроекту, від якого я готовий як співавтор піти на компроміс, це була пропозиція зробити єдиний реєстр експертиз. Ми робили це для того, як співавтори, для того, щоб у нас було зрозуміло, які експертизи і ким заказуються. Ми знаємо, що було багато зловживань, в тому числі корупціонерами, з тим, що створювалися експертні установи приватні, в яких замовлялися експертизи, і приватні експерти дуже часто виносили експертизи, які на голову не налазять. В грудні минулого року Верховна Рада прийняла закон, яким визначила, що тільки державні експертні установи можуть приймати рішення по експертизам в кримінальному процесі. І цим законом пробації продовжуються.

Тому я б розділив правки, які запропоновані, на три частини. Перша частина правок – це прибрати з першого читання закону процес по реєстру експертиз. Я з цим згоден, я це як співавтор підтримую.

Другі правки. Це повернути питання того, щоб були приватні установи залучені до експертиз в кримінальному процесі. Я це не підтримую як співавтор, і це не стосується даного законопроекту. Якщо автори правок хочуть, щоб у нас повернулися приватні експерти до кримінальних експертиз, будь ласка, реєструйте власний законопроект, вносьте його Верховної Ради, і будемо голосувати за нього.

Третє питання – це намагання того, щоб дозволити знову слідчим органам та прокурорам шантажувати експертів і дати можливість їх знову допитувати, скільки разів вони хочуть. Я категорично, принципово проти, експерти повинні бути захищені від будь-якого тиску, будь-якого правоохоронного органу.

Тому по цих трьох питаннях можемо визначитися, інше – це технічні питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут весь комітет, тому що це ж важливо, це концептуально... Ні, ні, будь ласка, Віталій Купрій.

КУПРІЙ В.М. Дякую.

Колеги, я хотів би просто, дійсно, якщо ви виключаєте по державному реєстру, то в принципі нормально, але я все-таки, якщо буде голосуватися за виключну монополію державних установ, я не буду підтримувати, просто своя позиція.

Тому що є, наприклад, приватна установа, нехай вони ліцензуються, нехай вони перевіряються, нехай розслідуються ці злочини. Ми знаємо, злочин є, передбачений Кримінальним кодексом за неправильні висновки. Є ж таке, правильно, пане...? Да. Але ми не знаємо таких справ. Чомусь зараз от наче навіть і приватні, хтось щось здавав якісь експертизи, але претензій ніхто експертам не пред'являє. Я думаю, отут треба працювати, щоб один експерт побачив, що не можна таким займатися, що буде притягнутий до відповідальності, в тому числі кримінальної, і тоді буде все нормально. А так виникає така проблема, яка зараз з Законом про адвокатуру. Якщо ви знаєте, то держава намагається, Президент Порошенко намагається те зробити, щоби були адвокати, давалися, які на державній службі. Розумієте? Це означає, якщо проти держави треба виступити, захистити права людини, якщо експерт буде працювати і треба буде виправдати його, тому що нема достатніх фактів, то він же не буде, якщо там дуже серйозний тиск буде з боку прокурорів, там слідчих. Я би не хотів, щоби створювався такі прецеденти. А якщо корупціонер, як ви кажете, звернувся до якоїсь приватної установи, і вона надала неправдивий висновок, експер..., так давайте розглянемо це питання, чому він до сих пір на волі, і йому дозволяють це робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віталій Миколайович, я правильно зрозумів, дивіться, я просто хочу так для себе зорієнтуватись, тому що у нас, якщо концептуально

іде, то воно іде по поправках. То ми поправки можемо гуртувати і потім голосувати їх, як кажуть, відхиляти або голосувати відповідно після того, як концепція буде визначена по трьом питанням.

Перше. Скажіть ще раз, по реєстру ваша позиція.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні, ні. Ну, ми... Там є у нас технічна, техніка, механізм, да, ми... Ясно.

Що стосується, якщо ми залишаємо монополію держави. Ви проти.

І, якщо це буде експерт і експертна... державна служба, ви підтримуєте? Ясно.

Тепер, будь ласка, Микола Петрович.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Зараз є монополія держави, що стосується КПК. В КПК визначено, що є монополія держави, що стосується якраз кримінального процесу і кримінальної відповідальності. І ми залишаємо, ми ж тут нічого не міняємо.

А що стосується, я вже сказав, єдиного реєстру, то єдиний реєстр, дійсно, його можна прибрати, воно в принципі ні на що не впливає.

А що стосується якраз, як вже сказав Віталій, що повинні бути ..... і приватні, то їх сьогодні, і це не є навіть предмет регулювання цього закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Миколайович Король, будь ласка.

КОРОЛЬ В.М. Я хочу виходити з такою логікою. Чим більше інформації надається попередньому слідству, судовому слідству з боку, незалежно, у нас всі форми власності однакові в Конституції написані, тим більше виважене і установлення істини може досягти. Тобто я не проти заборони, якщо буде і інша установа ліцензована, неліцензована, яка надасть на вимогу слідства, я

кажу в двох формах і досудову, і судову для того, щоб слідство могло не чути тільки одну думку, а чути іншу думку. Я за це. І думаю всі підтримають, якщо би ми взяли суддю, спитали його думку, то він ....., от тільки дали цю експертизу і більше нічого, у нього навіть є підсвідомо, що це може бути і не так, і адвокат наполягає, і все. І тому за це.

Але не можна всіх коней і всіх гнати в один законопроект, бо і той, і той потребує детального, хорошого, обґрунтованого визначення. І цей закон ми приймаємо в тому вигляді, який ми концептуально приймаємо. І якщо буде поданий, я тут підтримую, поданий другий закон про створення приватних, я буду двома руками, не можна казати двома руками, я буду однією рукою чи однією кнопкою голосувати за те. Тому що для встановлення істини повинно бути достатньо інформації, серед якої ....., От моя особиста думка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Віктор Миколайович.

Будь ласка, давайте зараз альтернативну послухаємо. Будь ласка, Мустафа або Вікторія – хто з вас? По 2 хвилини ми висловимося, а потім...

Будь ласка, Вікторія Пташник.

ПТАШНИК В.Ю. Дякую.

Шановні колеги, я дякую, по-перше, ініціаторам законопроекту, що зняли питання про введення єдиного реєстру, тому що воно також було дуже спірним і дискусійним, і я вдячна за позицію авторів. Але все ж таки що стосується монополії державних експертних установ, я хотіла би просити вас підтримати мої поправки. Адже інститут, власне, державної монополії в кримінальному процесі, він введений не так давно. Ви знаєте, це було одночасно з голосуванням за процесуальні кодекси, на превеликий жаль, народні депутати тоді відповідні поправки вставили, чим абсолютно нівелювали принцип змагальності в кримінальному процесі.

Уявіть собі, що ви є підсудним або обвинуваченим, підозрюваним, і ви хочете захищатися всіма дозволеними засобами захисту, що має держава

Україна гарантувати. І, фактично, далі держава, яка представляє обвинувачення в особі там відповідної прокуратури, вам потім ще буде нав'язувати державного експерта, який зробить експертизу, там почеркознавчу чи якусь іншу, у вашій конкретній кримінальній справі, тому однозначно це порушення принципу змагальності. Тоді, коли ми приймали процесуальні кодекси і це вводилося, дуже негативно висловилося Асоціація юристів України, яка налічує більше ніж 4 тисячі юристів з усієї України щодо створення монополії, штучної монополії державних установ. І наразі я подала свої поправки, після того, як я їх подала, до мене звернувся Союз експертів України і дуже вражаючий лист насправді мені написали, тому що тут живих підписів, там більше 80 підписів експертів, які об'єдналися і які просять вас якраз виправити дані помилки, не чекати створення, якогось внесення окремого законопроекту. Тому що ви знаєте, що законодавчий процес дуже довга процедура, поки його вставимо в порядок денний сесії, поки ми його проголосуємо в першому читанні, у нас немає час, а тим час ми нівелюємо змагальність в кримінальних процесах. І я б ще хотіла просити, якщо можна буде, після цього дати слово представникам Союзу експертів України також висловити, тому що, мені здається, що це надзвичайно важливо.

І останнє, що я хотіла сказати, що, мені здається, що, якщо ми робимо такі помилки, як Верховна Рада, і створюємо штучні монополії, то далі ми маємо брати, якщо у нас створюється можливість для виправлення цих помилок, то ми маємо не чекати внесення окремих законопроектів і ми маємо, власне, ці помилки прибирати. Тому я дуже прошу вас підтримати мої поправки, вони всі направлені на те, щоб повернути змагальність у кримінальному процесі, щоб усунути певні корупційні ризики. Адже ви знаєте, напевно, що одна, фактично, одна державна експертна установа, давайте називати імена, ми будемо чесно говорити, КНДІСЕ. Да, зараз фактично, може яка знаходиться в підвідомстві Міністерства юстиції, яка зможе більшість експертиз проводити в кримінальному процесі. Давайте цю монополію цієї однієї державної установи приберемо і дамо можливість

конкурентним відносинам, і дамо можливість... на ринку експертних послуг... Тому що це правильно, тому що експертиза вона платна, експерти завжди і так само ринок є юридичних послуг. І так само багато інших, якщо стосовно термінології.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, будь ласка, закінчуйте.

ПТАШНИК В.Ю. Просто перебивають колеги, тому я змушена так...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А так трошки, якщо буде тембр, тембр трошки нижче, і все буде тоді, Вікторія, нормально.

ПТАШНИК В.Ю. І тому я дуже хотіла би, щоб конкуренція була, ми відстояли конкуренцію, в тому числі і серед експертів. І, щоб найкращі експерти своїми висновками, якраз добивалися того, що до них буде сторона захисту звертатися. Що я або будь-який громадянин України, перебуваючи у ролі підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, зможе обирати, до якого експерта мені звернутися для того, щоб мені захистити своє право в суді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я погоджуюсь з багатьма висловленими тезами, але я хочу сказати єдине, ми так працюємо тут в комітеті, цей сезон, як кажуть, цю каденцію, що нам не соромно за якісь там помилки. Є питання, але ж ми не вночі або зранку не приймаємо поправку, яка змінює КПК на 70 цих статей. Ми ж, знаєте, не бариги, і не ті люди, які там... да, да, ті люди, які там за якусь копійку або за якісь преференції він йде і домовляється з коаліцією і голосують його поправку, Лозового, і не змінюють КПК. Розумієте? А тепер ми тут відхаркуємо це все, і сміття збираємо. Ми ж, як кажуть, більш позитивні. Тому я кажу трошки, як ми тут всі, ми звертаємося один до одного як друзі і колеги.

Будь ласка, Володимир Юрійович Мисик.

МИСИК В.Ю. Это первое.

Второе. Возвращаемся к теме дискуссии. То, что должно быть государственным, однозначно. Попытка организовать рыночные отношения в очень деликатных экспертных делах всегда закончатся, как вы правильно сказали, коррупционными составляющими. Вы не понимаете, какое количество желающих захотят иметь в каждой области свои карманные фирмочки. Например, вам пример, как мы же приняли и разрешили проводить техническую экспертизу. В каждой области десятки компаний маленьких, которые "присосались" к органам регистрации транспортных средств, и потрясающе, совершенно ничего не делая, ставят свою подпись и штампик, не проводя ничего. А вам известно, что чтобы вырастить хорошего эксперта, нужно ни одно поколение, десятки, а то может быть даже и 20 лет. Как, кстати, и хорошего следователя на его обучение. Мы не купим, мы не найдем этих людей. Как...

Вторая часть марлизонского балета. Это то, что оборудование для проведения экспертиз очень много стоит, и вряд ли фирмы себе могут это позволить. Поэтому если вы думаете, что это, как... даже сливочное масло произвести вкусное и правильное, уйдут минимум 5 лет. А на создание хорошей экспертной группы не из одного, из 50 человек это минимум 5-6 лет. И кто будет владельцем этой компании?

А теперь, внимание, правильный ответ. Должно быть только государственное. Но я за то, чтобы была апелляционная инстанция. Чтобы, действительно, если вам не понравилось и, действительно, вы чувствуете предвзятость, неправильность, пусть экспертизу сделает высшая над этим экспертным бюро или экспертной установою апелляционная инстанция. Пусть они проведут, но опять- таки государственные. Из другого ведомства и еще из кого-то – государство, точно так же, как и прокуратура не может быть частной. Так вопрос, если так, так почему у нас нет частной прокуратуры? Давайте

сделаем частных детективов и устроим на всех фронтах, как вы говорите, рыночные отношения. Категорически против.

Еще раз говорю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу... Володимир ....., можна? Володимир .....! Я вибачаюсь, і з повагою до всіх експертів. У нас тут регламентні норми дуже чіткі. Увага! Якщо хтось перший раз у нас на комітеті, я попереджаю вас, якщо будуть перебивання або викрики, вскакування і все інше, я роблю перерву і залишаю народних депутатів самих, без будь-кого тут присутніх. І маю на це право, тому що вони проголосують за це. Добре? Дякую.

Будь ласка. Будь ласка.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Мустафа, дві хвилини.

НАЙЄМ М. Шановні колеги, по-перше, дякую за те, що прибрати питання реєстру. Я піду по тому порядку денному, який зазначив пан Геращенко.

Дивіться, що стосується монополії, я думаю, що ми трішки тут більше емоцій ніж просто логіки. Дивіться, у будь-якому разі будь-який експерт має дозвіл держави і акредитовується державою, і відповідальність кримінальна така сама, як у державного експерта або експерта, якого ми призначимо зараз не державного, все одно держава надає дозвіл, чи має ця людина право проводити експертизу чи ні. Це перше.

Друге. Монополії державної на експертизу немає в жодній нормальній країні, ну просто такого немає. Більше того, я підтримую нашого колегу, який

каже, що якщо буде більше даних і відомостей у слідства, вони більш об'єктивно проведуть цю експертизу і розслідують справу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, я вибачаюся, ви не кажіть про всю експертизу разом, ви чітко кажіть яку експертизу. Тому що я вам можу зараз привести деякі приклади країн, назвати, у яких кримінальна експертиза стосується кримінальної юстиції, вона проводиться тільки державними органами, так що не треба. А експертиза там масла, м'яса, вибачте, ще щось там, якогось продукту або ще щось там, води, речовини, всі проводять, правильно, експертизу. Будь ласка.

НАЙЄМ М. Продовжуючи, дивіться, далі, що стосується монополії державної? Що у нас є зараз, яка ситуація, можемо вам показати реальні листи, які отримують адвокати від НСЕ зараз, коли вони не можуть провести експертизу і треба чекати півтора року, це реальне кримінальне провадження зараз, я можу вам показати цей лист, вони дійсно не можуть отримувати цю експертизу.

Тепер, що стосується процедури допиту експертів і взагалі чи залишати це, чи ні? Дивіться, дуже проста історія, у нас є конфлікт, який зараз виникає, ми наводимо і вводимо таке поняття, як роз'яснення експерта, і вважаємо це доказом у справі. Але ми вже в кримінальному процесі давно відійшли від того, що то, що є на досудовому розслідуванні, є доказом. Доказом є лише те, що є в суді. І при цьому ми не дозволяємо викликати експерта по цих правках і допитувати його.

Я вам розкажу просто реально свою ситуацію. По моїй ситуації, коли мені розбили щелепу, експерт написав, що він із-за плям на плівці не може встановити тяжкість нанесених ушкоджень, і все. Хоча я лежав в лікарні, є лікарі, все написано. Експерта немає, ми його не можемо допитати, якщо так буде, і ми не можемо встановити, наскільки він правий чи ні. Ми зараз тим, що його позбавляємо слідчих, суддів, прокурора і слідчого судді можливості

спитати в експерта, чи правда те, що він написав, щоб він відповідальність з це взяв, ми, таким чином, залишаємо можливість експертам писати фальшиві експертизи, потім зникати, як це сталося в Харкові з людиною, яка збила, ви знаєте ту дівчину. І ми не можемо зараз знайти експертизу, а експертиза вже є, вона в справі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ну, це ж не питання, я потім...

Будь ласка, Антон Володимирович.

ЯЦЕНКО А.В. Шановні колеги, от на мою думку, що тут десь по середині істина, як кажуть. Тому що, якщо мова дійсно іде там про тілесні ушкодження, там вбивства людини і так далі, звичайно, це має бути державна експертиза. Якщо ми кажемо про, наприклад, економічна експертиза, там бухгалтерська, товарознавча і так далі...

_____. *(Не чути)*

ЯЦЕНКО А.В. Ні, почерковедческая, це знову-таки...

_____. *(Не чути)*

ЯЦЕНКО А.В. Да.

Тобто тут мова може іти, наприклад, ну, визначення розміру збитків, наприклад. То тут, звичайно, може бути і експерт, який... Да, судово-бухгалтерська, правильно підказує Віктор Миколайович.

Тобто, я вважаю, що тут просто треба зробити оговорку, що певні види експертизи мають виключно бути державними, інші види можуть бути мати альтернативу, що, дійсно, в нас всі експерти проходять сьогодні акредитацію держави. Як аналогію можна десь привести будівельну експертизу, коли, ви

знаєте, може бути державна будівельна експертиза, а може бути і не державна експертиза будівельна, і нічого страшного в цьому нема. Тому тут, мабуть, шукати треба рішення, яке влаштує знову-таки сесійну залу, щоб ми через как бы такі ризькі кроки просто закон знову не ушов, як кажуть, в лету. Тому я би так запропонував.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, хто ще бажає висловитись? Мікрофон.

_____ . *(Не чути)* ...Харьковская область. По нескольким уже заведено несколько криминальных провадженъ. Для них абсолютно... они получают заработную плату или их доход, это процент от сумм, которые они исполнили. Хорошо, если они исполняют в рамках, а если они исполняют за рамками закона, и очень много... Просто частное лицо, которое еще вчера просто получило от государства... у нас нет полноценной системы контроля за выдачей подобных лицензий. И то количество... послушайте... сто процентов не дорабатывают. И поэтому есть вещи... и поэтому я вам скажу, исполнительная служба ...

(Загальна дискусія)

Много примеров несовершенства того, что мы принимаем. Я – за. Давайте сделаем пилотный проект в отдельно взятой области, пусть будет пилотный проект, давайте посмотрим на конкретные результаты, тогда будем принимать решение по всей стране. Кто будет учить этих экспертов? Кто им купит оборудование за миллионы евро? Хорошо, ДНК-экспертиза, если это просто будет смотреть даже под электронный микроскопом, который стоит минимум полмиллиона евро, скажите мне, каким образом вы собираетесь финансировать в каждой области?

Я вам больше скажу, экспертиза по наркотическим средствам, и мы обсуждали на выездном заседании нашего комитета в Одессе, на всю Украину

два или три, очередь стоит из правоохранительных структур, которые хотят сделать экспертизу, и по полгода не рассматриваются дела, связанные с оборотом наркотиков, потому что в Украине два или три прибора, всего лишь. Не в каждой области. Очередь на полгода. Поэтому я вас... каким образом, конкретно и какие экспертизы будут делать? Если у нас материально-техническая база не на уровне, опять возвращаясь к Европе.

Вот если у нас будет в каждой области такие лаборатории, действительно, инвесторы будут вкладываться, действительно, это будет здорово, тогда можно принимать решения, а давать полномочия без материально-технической базы, без подготовки, без специализированных высших учебных заведений, без тотальной проверки, кто эти эксперты?

Поэтому я считаю это чистой воды авантюра.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Юрійович, когда вы говорите про Европу, вы к кому обращаетесь?

МИСИК В.Ю. Взагалі. В воздух.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хорошо. Поки що ні. Поки що по одному. Добре? У нас он Антон Юрійович п'ять раз вже хотів виступити. Ну, у нас єть якісь правила.

Віктор Йосипович, будь ласка.

РАЗВАДОВСЬКИЙ В.Й. Якщо говорити коротко, пане голову, шановні колеги, я підтримаю все-таки колег. Це повинно бути на рівні держави. І давайте не будемо сьогодні говорити. Нехай суд вправі визначити, де провести незалежну експертизу, і надамо право суду. У нас нотаріусів багато є. Купують сьогодні нотаріуси собі ліцензії? Та що ви розказуєте. От я вас дуже прошу. Купують. 60 тисяч доларів – і будь ласка, ліцензія єсть.

Давайте не будемо говорити і переводити державу в торгівлю. Давайте будемо будувати нашу державу. Оставьте цю експертизу за правою держави. А суд визначить, де провести незалежну експертизу. Це моя думка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Яків Якович.

БЕЗБАХ Я.Я. Спасибо уважаемый председатель, уважаемые коллеги.

Я все-таки хочу поддержать ту часть выступающих, которые сказали, все-таки не только должен быть государственный. Я придерживаюсь той точки зрения, что, действительно, если человек не имеет приборов, о которых тут говорили, лицензий, то он в принципе и ничего и не получит, он и работать и не будет. То есть вроде бы как бы и нет темы для разговора. Если человек хочет работать, он будет все делать для того, чтобы это было. Но нам нужна всё-таки альтернатива.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Юрій Романович.

МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р. Ну, це тривала тема, і вона стосується світогляду насправді. Я не хочу тут філософією займатися, але підтримаю позицію нашого колеги Короля.

_____ . Андрій Анатолійович, я теж, щоб не затягувати час, вважаю, що думка Віктора Миколайовича має право на життя сьогодні, і ця функція повинна належати державі.

_____ . Окремим законом.

_____ . Так точно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Миронович.

СОЛЯР В.М. Я хочу сказати, досвід не так давнього періоду часу, це є весна цього року, коли у Львівській області вбивство, і заключення експерта, що потерпілий захлинувся блювотними масами. На даний момент проводимо незалежну експертизу, і виявляється, що його все ж таки задушили.

Тому я підтримую все ж таки те, що експертиза має проводитися державою, і експерти за неналежне виконання своїх обов'язків мають нести кримінальну відповідальність.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Романе.

МАЦОЛА Р.М. Знаєте, всі мають право на свою точку зору. Я думаю, все-таки, я підтримую Якова Яковича в тому, що, дійсно, має бути право і незалежна експертиза. Але тут же є логіка Віктора Миколайовича Короля, що дійсно має бути окремий закон, який, дійсно, це все врегулює. Тому що з "трахти-барахти" саме легше прийняти, потім з тим треба жити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, немає заперечень у членів комітету, якщо я надам слово зараз... Ні, Антон Юрійович пізніше, потім Віка і Антон Юрійович. Експертам, які присутні? Нема заперечень? Щоб я не голосував.

Якщо нема заперечень, то будь ласка, я хотів би, Людмила Миколаївна Головченко, це Союз експертів України. Будь ласка. Мікрофон тільки включіть.

ГОЛОВЧЕНКО Л.М. Шановні панове народні обранці! Я, Головченко Людмила Миколаївна, представляю Союз експертів України, який зареєстрований в Міністерстві юстиції з 98-го року і представляє всі регіони України, багато з яких голосували за вас.

І тому ми звертаємось до вас з таким проханням. Справа в тому, що я працювала в Міністерстві юстиції, керувала науково-дослідними установами Міністерстві юстиції 16 років і пішла за власним бажанням при тій владі. За власним бажанням, так, тому що я розуміла, що я не можу виконувати ті питання, які мені дозволяли. І я пішла, і мене обрали люди, знаючи мене, президентом Союзу експертів України.

Тому так як знаю ці питання, я можу відповісти і шановному пану Герашенку, що про те, що робились приватні експертизи приватними установами, немає згідно статті 7 Закону "Про судову експертизу" приватних установ, тільки державні. Якщо там робились якісь експертні дослідження, то це не є доказом у справі, це не процесуальні документи, це так, писулька, тому що це не визначено законом. Це, по-перше. Якщо робилося приватними установами, вони законом заборонені на сьогодні. Приватних установ немає.

Згідно статті 7 Закону України "Про судову експертизу", експертами можуть бути державні спеціалізовані установи та ті, що не працюють у державних установах, це приватні експерти. І серед них немає жодного, хто був би притягнутий за кримінальну відповідальність за надання завідома неправдивого висновку. Як проходить атестація у Міністерстві юстиції? То гірше краще попасти на суд чи на ту атестацію, як питають цих судових експертів, і саме ті приймають експерти, які мають певний досвід роботи від 5 до 20 років з державних установ, вони пропускають їх через себе. Тому

порівнювати приватних експертів з нотаріусами – це апріорій порівнювати зелене з широким, взагалі це неправильно.

Що стосується обладнання. Так, воно дуже дороге. Але його можна придбати, як взяти і кредит, і в бізнес, і все. Можу працювати експерт ....., експерт почеркознавець. Я в колишньому експерт почеркознавець, і я працювала 10 років у Київському науково-дослідному інституті, і мені все рівно, яку експертизу проводити за підписом у кримінальній чи в цивільній справі, і я дивлюся на тиск і на розташування елементів літери, але на вид процесу, в якому призначена експертиза. І це ми повертаємося до радянських часів.

Вибачайте, якщо у Швейцарії, наприклад, якщо немає обладнання у приватного експерта, він проходить у лабораторію в державну, міліцейську, орендує обладнання і сидить, і працює. Але від свого імені і несе за це відповідальність. Якщо людина не може собі купити, треба щоб були вимоги, і вони зараз є: пожежно-технічна експертиза, будівельно-технічна, автотехнічна, вимоги, що повинно бути у експерта, він має право працювати. Його перевіряють, показують, Міністерство юстиції раз на .... років перевіряє кожного приватного експерта. Тобто і говорити про те, що там експертні дослідження робили, приватні установи, вибачайте, за 16 років немає, я не можу привести вам приклад, немає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Людмила Миколаївна, скажіть, будь ласка, зрозуміло, ви тезисно...

ГОЛОВЧЕНКО Л.М. Тезисно, я хочу сказати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, тезисно по трьом питанням. Ми зараз концептуально.

ГОЛОВЧЕНКО Л.М. Зараз, вибачаюся.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я вибачаюся сам. Давайте так, зрозуміло, що це все понятно, тому що на комітеті, на підгрупі вже про це двадцять п'ять раз я почув.

Мене цікавить наступне. От три питання є, будь ласка, дайте вашу позицію.

ГОЛОВЧЕНКО Л.М. Значить, тобто зараз роблять експерти і державні, і не державні, і зараз є обмеження уже, частина третя статті 7 говорить, що виключно державними спеціалізованими установами здійснюються судово-медичні, судово-психіатричні і криміналістичні види експертиз. Що ще обмежувати? Все вже обмежено. Тому що кримінальні справи, криміналістичні експертизи – це різні речі, це різні речі, це не можна плутати.

І тому обмеження є, воно працює, питань немає. Якщо десь є недолугі експерти, на комісію на дисциплінарну в Мін'юст, і там сидить комісія...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно.

Перше питання, перше питання до вас, ще раз.

ГОЛОВЧЕНКО Л.М. Тобто повинні бути, як було, державні і недержавні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Реєстр, ваша позиція.

ГОЛОВЧЕНКО Л.М. Реєстр. Я думаю, що погоджуюсь з паном Геращенко, що, дійсно, реєстр непотрібен.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Понятно. Про монополію все нам зрозуміло. Дякую вам за виступ. Дякую за присутність.

Далі. У нас присутні тут місія Європейського Союзу. Будь ласка, пан Ловенберг Фабіан, будь ласка, 2 хвилини.

ФАБІАН ЛОВЕНБЕРГ. Дуже дякую вам за те, що надали нам слово.

Наше повідомлення буде, можна сказати так, що разом, в унісон з антикорупційною ініціативою ЄС в Україні. Дуже дякую вам за вашу ініціативу у подоланні цих поправок, які були прийняті. Але у нас також є три основні аспекти, на які б ми хотіли звернути увагу. Що ми кажемо про монополізацію проведення державних експертиз, проведення експертиз, в Європі такого нема, тобто є і приватні, і державні... Все питання в об'єктивності та в знаходженні правди, якщо якийсь експерт може провести експертизу і дати якесь інше рішення, то ми тільки "за". Якщо виключити приватних експертів, то можна також виключити і можливість надіслання експертизи до Європолу... проведення комп'ютерної технічної експертизи, які Європол може надати допомогу Україні, тобто це не державні експерти.

Друге питання, яке ми хотіли би зачепити, це проведення... надання дозволу судом на проведення деяких видів експертизи: економічна, почеркознавча, лінгвістична і інші. По-перше, ми вважаємо, що це має бути прийняте рішення слідчим, а по-друге, що суд має надавати дозвіл, якщо порушуються права людини, якщо якісь основоположні права людини порушуються. В цьому випадку ми просто затягуємо процес призначення експертизи. А, по-друге, те, що кожне рішення судді публікується в єдиному реєстрі судових рішень, де ну фактично ..... тільки прізвище, але підозрюваний зможе легко дізнатися, яка експертиза назначена в його провадженні.

І третє, останнє. Ми також не підтримуємо створення єдиного реєстру... Державного реєстру судових експертиз та експертних досліджень.

Наше бачення того, що той перелік питань, який буде зазначатися в єдиному реєстрі, може призвести до витоку інформації і отримання її не тим, ким треба.

З приводу практики, то, наприклад, в Німеччині та в Чехії, ми перевіряли, що кожен інститут має свій внутрішній реєстр для адміністративних питань, коли зайшла експертиза і коли її назад відправили. Кожна експертиза, вона має поєднуватися або приєднана бути до кримінального провадження, і тільки слідчий має право розказувати чи не розказувати рішення цієї експертизи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я дякую, колеги, пане Ловенбергу. Але я не погоджуюсь з одним, з вашою тезою. Коли ви кажете, що ви дуже сильно боїтесь або всі разом експерти про те, що буде створений реєстр і там когось знайдуть і десь вивезуть в багажнику, так, вибачте, ми всі здаємо зараз в НАЗК всю інформацію, за яку можна і в багажнику вивозити і сім'ї розстрілювати. Ми ж не боїмось цього, ми ж це зробили. А експерти тут вдруг стали боятись різко.

Будь ласка.

Розумієте, коли все чесно і по справедливості і ніхто не тягне на себе ковдру, то я думаю, що це правильно. А коли от так от одному треба дати преференцію, а одному не дати, Служба безпеки одне дайте, це президентський, а НАБУ наше, НАБУ наше, НАЗК наше, ми їх будемо охороняти і за них боротися. Я теж боровся з корупцією 22 роки, але вона, як повітря, на жаль, як атом, розумієте, ця корупція, і з нею дуже складно боротись. Тому треба подивитись, може щось поміняти в консерваторії, пару парней сменить, скрипочки. Вибачте. А не казати, що не вміють боротись.

Так, будь ласка, ви хто, представтесь. Будь ласка, 1 хвилина.

_____. Хотів репліку сказати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, репліку, тільки в мікрофон.

_____ . Репліку стосовно того, що ніхто не боїться, що хтось когось в ліс вивезе. Просто слідчий це стосовно реєстру, коли буде такий реєстр, слідчий просто зайде в реєстр, він буде відслідковувати по номеру кримінального провадження. І вполне обґрунтовано поїде до того експерта і вилучить ті об'єкти, які надані...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так що, слідчі всі погані? Априорі слідчі всі погані?

_____ . Ні, я не кажу, що вони погані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А як? А що? Так ви святі, а вони погані. То не треба так казати такі речі і робити ці репліки. Добре? Дякую вам. Репліка не приймається ваша.

Дякую вам. Будемо мати до уваги, що експерти не бояться нічого.

Будь ласка, Антон Юрійович.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Шановні депутати, шановні експерти, запрошені, я, перше, дуже дякую за конструктивну критику, це нормальний законотворчий процес. Ще раз коротко нагадую, що цей закон розроблений мною і депутатом Білоцерковцем для того, щоб виправити величезні помилки, які створенні самою Верховною Радою після прийняття кримінальних кодексів, змін до Кримінально-процесуального кодексу. У нас зараз 99,9 відсотків справ веде поліція, прокуратура і Служба безпеки України. І по цим справам, особливо якщо це стосується життя людей, грабежу, розбоїв, поліція, прокуратура зараз вичікує по 5-7 днів на експертизи, які можливо було раніше проводити в той же день.

Тому цей закон, це його головна сутність – це розблокувати нормальне проведення кримінальних розслідувань. Так, в цьому законі сказано про те, що ті експертизи, які стосуються фінансово-економічних питань, питань щодо почеркознавчих експертиз і питань, які стосуються до роботи підприємців, то

вони винесені в те, що вони знову будуть затверджувати судом. Ці експертизи не потребують швидкості, тому що як правило судово-бухгалтерські експертизи, економічні, вони займають багато-багато часу. А саме експертизи, які потрібні для кримінальних рішень, коли когось згвалтували і потрібно зробити аналіз крові та ДНК, когось били і лежить нож і відбитки пальців, потрібно робити одноразово. Тому, якщо буде така кампанія проти цього законопроекту і він буде завалений, то це буде на совісті тих, хто його завалює.

Щодо цих правок. Ще раз кажу, є три групи правок до цього закону. Перша група правок про те, що реєстр експертизи непотрібен. І я як співавтор готовий для того, щоб це прибрали, і цього не буде.

Друге питання. Чи потрібно надавати, як ми пропонуємо в цьому законі, захист експертів для того, щоб його допитували будь-які представники правоохоронних органів, всіх, не тільки НАБУ, і поліції і прокуратури, які за частую зловживають цим. І пане експерти знають про те, як буває, коли час експертизи не подобається, то починають тягати експертів на допити, задаючи їм, де ви кому поставили не там.

Третє питання. Це питання стосується про те, чи взагалі цей закон потрібен? Ми вже знаємо, що потрібен.

І четверте питання. Чи потрібно надавати приватним експертам робити експертизи в кримінальному процесі? Ще раз кажу, це не стосується до питання цього закону. Потрібно робити інший закон. Я особисто, якщо пані Вікторія, пані Мустафа зареєструють такий законопроект, запропоную від нашої фракції якомога швидше винести його в зал. Я вам гарантую, що він в кінці листопада місяця буде в залі в прохідній частині. Якщо Верховна Рада його підтримає, 226 голосів, будь ласка. Але, я думаю, що навряд чи це буде. Тому що, ще раз хочу сказати, в нашій країні, на жаль, я бачив особисто дуже великі зловживання по кримінальним процесам з боку правоохоронних органів, коли вони заказували експертизи у приватних експертів, і ці експертизи потім ні на яку голову не налазили. Тому я принципіально проти.

І ще раз хочу нагадати всім, і експертам, і присутнім, вже на сьогодні змінами до Кримінально-процесуального кодексу у нас заборонена приватна експертиза в кримінальному процесі. В адміністративному, господарському і інше, будь ласка, приватні експертизи є, давайте їх робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вікторія, ви хотіли щось сказати, будь ласка, хвилина.

ПТАШНИК В.Ю. Ні. Я хотіла додати просто про те, що раніше, не так давно були внесені ці зміни насправді. І експерти працювали і приватні, і державні, вони робили різні експертизи.

Крім того, я все ж таки просила би розглянути питання по монополії, тому що, мені здається, ці зміни були однозначно неправильними. Я знаю, що проти них виступало багато юристів України. І ми ще, думаю, ті наслідки, які ми побачимо, ще ми будемо кожен на собі відчувати.

І окремо хотіла додати, що питання допуску до професії експерта як державного експерта, так і приватного експерта цим питанням займається Міністерство юстиції. І за неправомірні експертизи і за зловживання у нас встановлена, і кримінальна відповідальність в тому числі і відповідно позбавлення права на професію. Якщо у нас, ви кажете, є такі величезні проблеми з приватною експертизою, мені здається, тоді треба поставити питання, а чи адекватно працюють в Міністерстві юстиції там люди, які закривають тоді очі на дії приватних експертів, якщо вам відомі конкретні випадки. Але це про допуск до професії, і він... У нас і так державний орган займається допуском до професії. А говорити про те, що потрібно створювати монополію, я думаю, тоді ви маєте, колеги, які це підтримують, мають бути послідовними. І таку ж саму монополію створити в адвокатурі, де є також ринок адвокатських послуг, зробити державними адвокатів всіх і сказати, що... а приватних адвокатів не має бути в кримінальних справах. І це по цій

самій логіці, я думаю, що будь ласка, продовжуйте займатися. І оцінки, будь ласка, не давайте. А ще...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А от я вам, Вікторія, скажу одну річ.

ПТАШНИК В.Ю. Я вибачаюся....

ГОЛОВУЮЧИЙ. До цих ваших слів я вагався. А тепер я прийняв рішення.

ПТАШНИК В.Ю. Дякую. От добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чому? Тому що ну ми ж всі робимо якусь роботу, яку всі критикують. Всі, коли критикують от ті, хто там за межами цього круглого цього будинку, але коли їм свистять... в чередь, вони всі в череді на депутатство. І як тільки вони стають депутатами – Мустафа, не вам в обиду і всім іншим – то как бы они уже не те, не те, кто стоял в очереди, а такі ж. як депутати. І от дуже складно 15 років пробути, щоб тебе... не казали, що ти був один, а потім змінився, і став іншим. Оце важливо.

Тому я хочу сказати, що, кому не лінь, кажуть, що депутат – це, вибачте, не буду казати хто.

Я вагався. Але все ж таки я бачу, що ну неправильна поведінка і неправильна лінія. Можна було це зробити зовсім інакше. І тому зараз ми перейдемо до...

Є хто бажачий ще висловитися? Нема.

Колеги, і так, як сказав Віктор Йосипович, у нас надійшло 90 пропозицій. Із них 13 пропонується врахувати, 31 – відхилити. 46 пропонується відхилити, і тут розглянути, а ми розглядаємо концептуально, як ми домовилися. Комітет, насамперед, повинен визначитися, хто буде здійснювати експертизу: чи це буде державна спеціалізована експертна

основа, як в законі є, да, як пропонувалося в редакції, прийнятої в першому читанні; чи це буде експерти, як було в КПК до прийняття судової реформи 2017 року; чи це буде експерт або експертна установа. Якщо ми залишаємося на позиції, що буде існувати монополія держави на експертну діяльність, то ми повинні врахувати поправки номер 42 та 63.

Колеги, хто за цю пропозицію, прошу проголосувати. Щоб врахувати...
(Шум у залі) Що? Я зараз скажу. Ми голосуємо те, що я говорю. Ви ж там відволікаєтесь. Ви ж все рівно не голосуєте. Ви ж все рівно не голосуєте!

Якщо ми залишаємося на позиції, що буде існувати монополія держави, це про що виступав пан Геращенко, пан Паламарчук, пан Король і депутати інші на експертну діяльність, то ми повинні врахувати поправки номер 42, 63 і відхилити – номер 23, 26, 27, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 67, 66, 69... 68, 69 й інші. Хто за цю пропозицію, прошу голосувати: хто – за? Раз, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. Дякую. Хто – проти? Раз... 9. 9. Хто – проти? Раз, 2. Утримався – 1. Рішення прийнято.

Далі. Тепер ми повинні визначитися. Ми визначились щодо необхідності створення реєстру судових експертиз. Ми його що робимо? – Не створюємо, правильно? Ідемо назустріч побажанням усіх, хто сьогодні пропонує цю ініціативу. Тому я... хотів би вас за умови не створення реєстру, так, необхідно проголосувати за поправки 70 і 71. Хто за те, щоби підтримати ці поправки, прошу голосувати: хто – за? Раз, 2, 3, 4, 5 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 – весь комітет одногolosно. Дякую.

Колеги, також хочу звернути, так, вашу увагу, так, на порівняльну таблицю, ясно, порівняли. Далі, далі, так-так-так... З огляду на порівняльну таблицю, яка додана до проекту, автори в тексті проекту не зазначили про необхідність внесення змін і до абзацу 1 частини два статті 332 КПК. Антон, чуєте? А тому необхідно доповнити текст законопроекту словами: абзац перший частини другої статті 332 КПК. Викласти в такій редакції: суд має право своєю ухвалою доручити проведення експерту державної

спеціалізованої установи незалежно від наявності клопотання, якщо – і далі по тексту.

З огляду на визначене, пропонується ухвалити рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений проект закону в другому читанні в цілому як Закон. І доручити секретаріату обов'язково здійснити техніко-юридичні доопрацювання в порівняльній таблиці з урахуванням прийнятих нами положень. Хто – за? Дев'ять. Дякую. Хто – проти? Один. Утримався? Два.

Антон Юрійович, я за вас роботу роблю, ви бачите, рахую.

Рішення прийнято. Дякую вам за роботу і за співпрацю.

Переходимо до другого питання, яке ми проголосували.

(Загальна дискусія)

_____. Восьмое. Восьмое. Восьмое.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проект Закону України про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення захисту суб'єктів господарювання від неправомірних дій або бездіяльності дозвільних органів (№ 7373, друге читання), підкомітет.

(Загальна дискусія)

_____. Можна, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увага! Увага! ....., на наступне засідання я прошу представників державних органів, щоб вони були присутні, всі інші, мені список до того як, я буду ставити на рішення комітету до їх допуску до цього, якщо вони некоректно і хамське себе ведуть. Дякую.

Увага! Значить, підкомітет пропонує в другому читанні та в цілому прийняти. Да? Антон Володимирович, будь ласка.

ЯЦЕНКО А.В. Шановні колеги, ми зараз розглядаємо проект закону, у другому читанні, про внесення змін до Кодексу України про адмінправопорушення щодо посилення захисту суб'єктів господарювання від неправомірних дій або бездіяльності дозвільних органів.

Можно... Юра, я извиняюсь, просто тяжело перекрикивать.

До законопроекту надійшло 43 поправки від народних депутатів. З них 16 поправок у нас враховано, деякі частково або редакційно. 18 відхилено, це поправки, для стенограми, 2, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 24, 25, 27, 30, 31, 34, 41. Є обґрунтування в таблиці.

Крім того, у нас залишаються два дискусійних питання. Одне з них, це мої правки за номером 26, 28 і 43. Ну, на думку секретаріату, вони...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, це не на думку секретаріату. Це на думку керівництва комітету.

ЯЦЕНКО А.В. Керівництва. Ну, вони не зовсім кореспондуються з 116-ю Регламенту. Натомість все ж таки я попросив їх підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, вони суперечать 116 статті. Антон Володимирович, давай так, шукайте компроміс. І не треба порушувати регламент. 116 стаття порушена цими статтями. Ми проконсультувались в юридичному управлінні, науково-експертному, і керівництво не буде їх підтримувати. Якщо у вас є можливість... Я зараз ставлю їх на голосування, і ми проголосуємо.

ЯЦЕНКО А.В. Просто самі вони доповнюють закони, дуже непогані...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ще раз кажу, вони не стосуються того тексту, який був прийнятий в першому читанні.

ЯЦЕНКО А.В. І друге питання у нас...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що за неконструктивна постійна позиція?

ЯЦЕНКО А.В. Друге питання у нас, питання поправки Пташник, яка пропонує вилучити норму, яка дає можливість представникам громадських об'єднань або органів громадської самодіяльності, консультативно-дорадчому органу складати протоколи про адмінпорушення. Якщо ми її врахуємо, то ми тоді маємо відповідно відхилити правки 35, 36, 37, 38, 39, 43, народного депутата Продан.

Особисто моя думка, що можна було врахувати поправку колеги Пташник за номером 33, оскільки, дійсно, на сьогоднішній день ми спостерігаємо такий парад, так сказати, різного роду людей, які називають себе активістами, і ще зараз їм дати право складати протоколи про адмінпорушення, що це знову-таки призведе до того, що в повному, як сказати таке слово, беспределу в правовій сфері.

І тому... Ну, що стосується все ж таки правки, які я подав, я би просив ще раз подивитися колег і, незважаючи на певні розбіжності з Регламентом, їх підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Так я хотів статтю Регламенту знайти цю. Ну, поддержать, как поддержать, Антон? Ну, поддержать, чтобы... Ні, ну, слухай, я борюсь, вибачте, постійно зі спікером, який там порушує. Я йому кажу в очі це, що він робить неправильно, да, деякі речі. А тут я буду, намагаюсь якимось дотримуватись Регламенту, а ти мені пропонуєш його порушувати.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ні, як вийти? Змінити 116-у, ні, змінити 116 статтю.

_____ . *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не можу підказати. Змінити 116 статтю.

От дивіться, я зараз, якщо хтось не знає, я зачитаю, да. Ні, ну, просто щоб ми... давайте будемо міняти... Он у нас спікер не підписує два роки з половиною закон, який прийняла... 226 проголосувало. Не підписує, запитую – чому? Ну, постанова ж є Вінника, которого не было в зале, но він побачив, що хтось не голосував. І він його не підписує. А чого не підписує? Тому що там відповідальність за ввезення з-за кордону запчастей для бронетранспортеров и этих, минометов. Звідки вони їх возять, з трьох раз? З Росії.

Строки подання пропозицій і поправок до законопроекту, які готуються до другого читання. Антон, зачитати вам чи ні?

_____ . Ні, я знаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, так, все, если знаешь, зачем нарушать. Я ж... мы же знаем друг друга очень давно и работали в одной фракции не один год как бы. У нас же ж важнее принципы, а не интересы, правильно? Антон?

_____ . *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нету каких.... Не, если принципы просто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...если принцип, если это принципы, чьи интересы, скажи мне.

_____ . (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Если принципы, значит, по Регламенту, а если интересы, значит, так, как хочется.

ЯЦЕНКО А.В. Нет, дело в том, что у нас, к сожалению, Рада работает из рук вон плохо, Андрей Анатольевич, скажем, мы это все знаем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Но комитет – не Рада, комитет – не Рада.

ЯЦЕНКО А.В. Да, и можно было бы просто оптимизировать работу, вот если нормальные правки, не всегда вот так прямо сурово подходить к вопросам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вносите поправку в 116 статью регламента, да.

ЯЦЕНКО А.В. Та не, ну, по Регламенту... вносите – не вносите, просто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хорошо, коллеги, коллеги, коллеги, я нікого не тримаю за руки. Будь ласка, я можу поставити, я поставлю на голосування. Голосуйте, но я, я особисто порушувати це не буду, і доповідати цей законопроект я не буду.

Увага! Колеги, тому, якщо наполягання доповідача і голови підкомітету я ставлю на голосування. Хто за те, щоби врахувати правки нашого колеги Антона Володимировича Яценка, який внесений. Тут у мене написано, да, хто буде доповідати з трибуни, він скаже, що вони враховані, але вони порушують частину першу статті 116.

Чесно, до кого?

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, до наших.

Тому, будь ласка, хто за те, щоб врахувати поправки номери 26, 28, 43, прошу голосувати. Хто – за? Хто – за? Трири. Дякую. Колеги...Я не бачу, чотири. Хто – проти? Чотири. Хто – утримався? Чотири.

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну і що? Я зараз перенесу розгляд цього законопроекту. Колеги, колеги, хто за те, щоб перенести розгляд цього законопроекту, тому що ми от не визначились, і є питання, які пов'язані з порушенням закону. Хто – за? Дякую. Питання вирішили. Ми його перенесли. Дякую.

Так, колеги, далі. Ірина Степанівна, готові? Будь ласка, вам слово. Цей законопроект № 7017, сьомий номер. Це друге читання. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.С. Сьомий номер, це друге читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, хоча ні, вибачте. Давайте так, Володимир Миронович, розпочинайте.

СОЛЯР В.М. Шановний голову, шановні колеги, вашій увазі пропонується розглянути порівняльну таблицю, підготовлену до другого читання до проекту Закону України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за незаконне перетинання державного кордону". До другого питання до законопроекту всього надійшло 33 поправки і пропозиції від народних депутатів України. З них 20 враховано, 13 відхилено. Це поправки номер 4, 5, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 22, 23, 24, 25, 32, обґрунтування яких зазначено в таблиці.

Хочу зазначити, що концепція законопроекту, прийнята в першому читанні, збережена і враховані пропозиції, що були озвучені під стенограму на засіданні Верховної Ради України під час розгляду цього законопроекту в першому читанні.

Таким чином, ми маємо підготовлений законопроект, який саме перше, це чітко розмежовує кримінальну та адміністративну відповідальність за незаконний перетин кордону. Кримінальна відповідальність передбачена за умисне незаконне перетинання державного кордону України, вчинене з метою заподіяння шкоди національним інтересам України. Підслідність ми визначаємо у Службі безпеки України. Передбачено такі кваліфікуючі ознаки, як дії, поєднані з насильством або із застосуванням зброї.

Зазначена редакція підтримана Службою безпеки України, Державною прикордонною службою та авторами законопроекту. Тому пропонується затвердити порівняльну таблицю та рекомендувати Верховній Раді України прийняти проект Закону України про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за незаконне перетинання державного кордону (реєстраційний номер 7017) в другому читанні та в цілому.

Дякую.

ЛУЦЕНКО І.С. Шановні колеги, в зв'язку з тим, що ми вносимо... змінюємо підслідність, передаємо цю підслідність Службі безпеки України, ми вносимо зміни і в Кримінально-процесуальний кодекс. Виходячи з цього, ми би просили змінити назву закону – про внесення змін... *(Шум у залі)* Бо ви... бо в таблиці там не видно, тому я прослухала. Вибачайте. Якщо зроблено, то тоді у мене знімається як би ця пропозиція.

І ще одне, те, що я хотіла озвучити. Коли ми працювали в залі в першому читанні, тоді Сергій Соболев з фракції "Батьківщина" запропонував дуже хорошу ідею: внести також зміни, пов'язані з тим, що криміналізувати і незаконний перетин лінії розмежування тоді. Не тільки кордону, але й лінію розмежування. Я нагадую, я сьогодні до Сергія підходила. Я йому просто

нагадала, що ним же з голосу в 2014 році вносились така пропозиція. І вона була уже врахована, тому ми не вносили цю пропозицію в зв'язку з тим, що вона уже була врахована в статті 332.1 цього закону. От як би така ремарка.

СОЛЯР В.М. Правкою номер 1 про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального... назва Закону України "Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо відповідальності за незаконне перетинання державного кордону".

Що стосується лінії розмежування, тут зараз я знайду. Не лінії розмежування, а... Зараз, зараз, шоста. Лінія розмежування. Ми вводимо поняття "окуповані території", які у нас передбачені. А лінії розмежування немає, вона сьогодні тут, а завтра 50 кілометрів далше. Тому окуповані території.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Микола Петрович, два слова і, будь ласка, будемо голосувати.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Шановні колеги, я для того, щоб зекономити час, пропоную затвердити порівняльну таблицю та рекомендувати Верховній Раді України проект Закону "Про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу щодо відповідальності за незаконний перетин державного кордону" (7017) в другому читанні та в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто за цю пропозицію, прошу голосувати. Хто – за? Десять. А чого десять? Я одинадцятий? Я одинадцятий. Дякую.

І... Що-що? Хорошо. А Мацоли вже не буде. А Купрій? Якщо їх не буде, я зараз... *(Шум у залі)*

Антон ....., дякую вам, що ви... Почекайте, почекайте. Колеги, дякую, Ірино Степанівно.